Woensdag, 19 Mei 1943

DAGBLAD

60ste Jaargang, No. 8905

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zondags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Eiland Bonaire:
M. L. BOOI. Breedestraat, Kralendijk.

Wake Island gebombardeerd

Voornaamste stelling van Japs op Attu genomen.

Pantelleria fors bestookt.

Balfour: „Wij zullen niet aarzelen Rome te bombarderen".

COMMUNIQUÉ VAN DE NOORDAMERIKAANSE MARINE.

„**Middengedeelte van de Stille Oceaan:** Op 15 Mei viel een strijdmacht van Liberator zware bommenwerpers van het leger de Japanse installaties op **Wake Island** aan. Het slechte weer belette het waarnemen van de resultaten. De Noordamerikaanse vliegtuigen werden bestreden door 22 Japanse „jagers, waarvan 2 definitief vernield werden en 1 waarschijnlijk werd vernield.

Stille Zuidzee (alle data zijn Oosterlengte): In de morgen van 16 Mei bombardeerden en beschoten Dauntless duikbommenwerpers van leger en marine, begeleid door Airacobra en Wildcat gevechtsvliegtuigen van het leger de Japanse installaties aan de Rekatabaai op het eiland Santa Isabel.

Noordelijk deel van de Stille Oceaan: Op 17 Mei vielen de Noordamerikaanse strijdkrachten op het eiland Attu de vijandelijke stellingen aan op de hoge grond tussen de twee armen van de Holtz-baai. Niettegenstaande de krachtige tegenaanvallen van den vijand namen onze troepen dit gebied 's avonds in bezit.

De vlootstrijdkrachten bombardeerden de vijandelijke stellingen en dekten de opmars van de grondtroepen. Niettegenstaande de moeilijkheden en gevaren op het eiland zijn de Noordamerikaanse verliezen tot nu toe licht geweest" (Washington, (AP) 18.5).

KNOX OVER DE STRIJD OP ATTU.

De Noordamerikaanse Secretaris van Marine Frank Knox deelde mede, dat de Noordamerikaanse strijdkrachten de keten veroverd hebben, die blijkbaar de voornaamste Japanse defensiestelling op het eiland was.

Door de verovering ervan zijn de Noordamerikaanse troepen, die uit het Noorden en het Zuiden oprukken over de Oostelijke nek van het eiland, elkaar zeer dicht genaderd; misschien hebben zij zelfs reeds contact gemaakt.

De verrichtingen tegen de keten waren blijkbaar het hoogtepunt van de eerste phase van de campagne en Knox zeide op zijn persconferentie, dat „onze verliezen veel lichter zijn dan was verwacht", niettegenstaande de hardnekkige weerstand. De legertroepen hadden de volle steun van de oorlogsschepen, die bij het eiland liggen, en de vliegtuigen, die uit Noordamerikaanse bases meer naar het Oosten opereren wanneer het weer dit toelaat. De verovering van de belangrijke hoogte heeft waarschijnlijk de strijd op Attu gebracht tot het punt waar weinig meer te doen valt dan het opruimen van den vijand.

Zodra de Noordamerikaanse linie gevestigd is, zal de vijand in een betrekkelijk klein gebied aan het Oostelijk einde van Attu worden ingesloten en zal de taak hoofdzakelijk bestaan uit het wegvagen van de Japanse installaties, die voornamelijk gelegen zijn in de nabijheid van de Holtz-baai en de Chichagofhaven, enkele kilometers ten Oosten ervan. Knox zeide, dat — voor zover hem bekend was — de rest van het eiland (dit is het grootste deel ervan) van geen militaire betekenis is en er geen Japanse installaties zijn.

„Behalve de gewone moeilijkheden van een verrichting, waarbij de strijdkrachten over zee moeten worden aangevoerd, is de strijd op Attu bizonder gecompliceerd vanwege het veranderlijke weer, dat haast op elk ogenblik sterke winden, zware zeeën, mist, regen of sneeuw kan opleveren. Een dag van goed weer kan van groot belang zijn, omdat daardoor de Noordamerikaanse luchtmacht tegen de Japanse stellingen kan worden geworpen en zij niet worden verzwakt voor de landing van de troepen."

Knox deelde mede, dat de onderneming aanvankelijk was gedaan met een grote geheimhouding en dat er geen vijandige weerstand was dan pas toen de Noordamerikaanse troepen op de stranden landden. Op dat ogenblik werd de weerstand „zeer taai en heftig".

Een reden voor de geheimhouding was, dat de schepen zich een weg zochten door verraderlijke zeeën waar de havens ankerplaatsen bieden van een paar meters diep en zo de vijand het vuren te vroeg geopend had, zouden de Noordamerikaanse verliezen veel groter zijn geweest. Om deze noodzaak werd het nieuws zo lang mogelijk geheim gehouden, omdat „wij er zeker van wilden zijn, dat de vijand geen nieuws in handen zou krijgen, dat wij hem niet gunden. De strijd duurt voort en het is nodig om enige geheimhouding te betrachten" (Washington, (AP) 18.5).

ZAL ROME WORDEN GEBOMBARDEERD?

In het Britse Lagerhuis vroeg Kapitein L. D. Gammans aan den Minister van Luchtvaart Sir Archibald Sinclair of er enige overeenkomst bestaat „officieel of officieus", dat Rome niet zal worden gebombardeerd. Een antwoord wordt later in de week verwacht.

In antwoord op een gelijksoortige vraag zeide Anthony Eden op 21 October 1942, dat er geen dergelijke overeenkomst bestaat. Op 18 April 1941 waarschuwde de Britse regering, dat er een „systematisch bombardement van Rome" zou komen ingeval Caïro wierd gebombardeerd. Deze verklaring, welke door Downingstreet 10 werd uitgegeven, zeide bovendien, dat, zo begonnen wordt met het bombarderen van Rome, „dit naar het gelegen komt zal voortduren tot het einde van de oorlog" (Londen, (AP) 18.5).

„BOMBARDEMENTEN OP ROME ZIJN MOGELIJK".

Kapitein Sir Harold Balfour, Onder-Secretaris voor de Luchtvaart, zeide in het Lagerhuis, dat de Royal Airforce „niet zal aarzelen Rome te bombarderen, indien de loop van de oorlog dit bevorderlijk en gelegen maakt."

De verklaring volgde op het bericht uit Italië in de Londense nieuwsbladen, volgens welk stroibiljetten, die op Rome geworpen werden, zeggen dat Rome op de bombardementslijst van de Royal Airforce staat.

Balfour zeide: „Er bestaat geen verzekering of overeenkomst hoe dan ook, dat Rome niet zal worden gebombardeerd. Integendeel, gelijk bij vroegere gelegenheden in het Huis werd verklaard, zullen wij niet aarzelen om Rome te bombarderen" (Londen, (AP) 19.5).

122 DUITSE GEVECHTSVLIEGTUIGEN VERNIELD.

Het Noordamerikaanse Hoofdkwartier in Engeland maakte bekend, dat 122 vijandelijke gevechtsvliegtuigen werden vernield door de bommenwerpers van de Noordamerikaanse luchtmacht bij de verrichtingen op 13, 14 en 15 Mei. In deze verrichtingen werden aanvallen gedaan op St. Omer in Frankrijk, Kiel, Emden en andere plaatsen in het Noord-Westen van Duitsland, Velzen in Nederland en Antwerpen in België. 20 Bommenwerpers gingen verloren (Londen, (AP) 18.5).

AANVAL OP ABBEVILLE.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart maakte bekend, dat Boston bommenwerpers van de Royal Airforce het vliegveld te Abbeville in Frankrijk aanvielen. Escorterende Spitfires vernielden een Fockewulf. Vroeger op de dag bombardeerden Typhoons vijandelijke vliegvelden op het landingsterrein te Poix. Men verloor hierbij 5 toestellen door het hevige afweervuur (Londen, (AP) 18.5).

DE SCHADE TE LORIENT EN BORDEAUX.

Een bekendmaking van het Noordamerikaanse Hoofdkwartier in Engeland zeide, dat foto's, die genomen werden door Liberators tijdens de aanvallen van 17 Mei op de Franse kustplaatsen, aantonen, dat de bommen belangrijke schade aangericht hebben onder de militaire installaties in de havengebieden van Bordeaux en Lorient.

Verschillende voltreffers hebben blijkbaar de sluizen gebroken tussen de rivier Garonne en het bassin, dat leidt naar de duikbotenkooien te Bordeaux. De foto's laten zien, dat het water uit het bassin stroomt, blijkbaar door een breuk. De scheepswerven en constructiewinkels langs de sluizen en de monteerfabriek voor vliegtuigen ten Noord-Oosten van het bassin werden getroffen. Ook werden voltreffers geplaatst op de duikbotenkooien. De duikbotenkooien te Lorient werden ook hevig getroffen.

Het Noordamerikaanse Hoofdkwartier zeide, dat de bommen in een beperkt gebied neerkwamen en dat het bombardement als buitengewoon doeltreffend wordt beschouwd. Een dikke rook komt uit de electrische centrale, het voornaamste doel in de Port Militaire, beter bekend als de „oude wijk" van Lorient (Londen, (AP) 18.5).

NACHTELIJKE OPERATIES VAN DE RAF.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit:

„Vliegtuigen van het Gevechtscommando op patrouille-vluchten vielen in de afgelopen nacht vele vervoermiddelen in vijandelijk bezet gebied aan. Een onzer vliegtuigen wordt vermist." (Londen, (AP) 19.5).

FRANS VERZET TEGEN ONTVOERINGEN NAAR DUITSLAND.

Relman Morin seint uit Londen:

Fernand Grenier, de vroegere communistische Franse Afgevaardigde, die zich onlangs bij de Strijdende Fransen voegde, verklaarde, dat de echtgenoten en dochters van Fransen, die werden opgeroepen voor arbeid in Duitsland, de deportaties naar het Reich vrijwel tot stilstand hebben gebracht door over de rails voor de locomotieven te gaan liggen.

Grenier zeide: „De laatste berichten uit Vichy geven toe, dat 58 procent van de arbeiders, die werden opgeroepen voor arbeid in Duitsland, niet gingen".

Grenier was in Frankrijk lid van een der weerstandsgroepen en voegde zich pas kort geleden in Londen bij De Gaulle. Hij gaf een uitvoerig verslag van de plannen der Fransen om een Geallieerde invasie te helpen, wanneer deze komt. Tevens gaf hij een volledig verslag van het werk der guerrilla's gedurende de laatste drie maanden. Hij toonde een groot aantal sluikbladen, die in Frankrijk gedrukt worden.

De pas georganiseerde Raad van Franse weerstandsgroepen [Amigoe van jl. Zaterdag] — aldus Grenier — heeft een plan voor de „invasiedag" gemaakt, dat tot uitvoering zal worden gebracht op het ogenblik, dat de Geallieerden toeslaan. Het omvat o.a. de volgende punten:

1) Kennisgeving aan al de afzonderlijke weerstands-organisaties, die verenigd zijn onder een centraal gezag, van waaruit de actie zal komen;

2) De mobilisatie begint op het ogenblik, dat de Geallieerden landen en „op dat ogenblik zullen wapenen geleverd worden";

3) Alle economische en industriële werkzaamheden over geheel Frankrijk moeten worden lamgelegd door een algemene staking;

4) Mochten de militairen of de politiepogen de operaties te hinderen dan „moeten zij terstond gedood of gevangen genomen worden". De instructies waarschuwden, dat de Fransen hiervoor verantwoordelijk zijn, omdat deze gebeurtenissen in het binnenland zullen plaats vinden;

5) De gevangenissen moeten geopend worden voor de vrijlating van de politieke gevangenen.

De zegsman noemde verscheidene gevallen, waarin men de treinen belette de stations te verlaten door betogingen van duizenden personen of gevallen, waarbij vrouwen en meisjes zich op de rails legden.

Guerrilla's, die thans volledig georganiseerd zijn en geoefend worden door vroegere leger-officieren, leggen zich toe op het vernielen van het Duitse vervoersysteem in Frankrijk. De nieuwsbladen van de guerrilla's zeggen, dat tussen Januari en Mei 180 locomotieven vernield en nog 112 ernstig beschadigd werden. Tijdens deze periode werden 17 onderbrekingen veroorzaakt op de hoofdlijnen voor niet minder dan 48 uur en 75 stakingen van 36 uur of minder. Twee volbeladen Duitse troepentreinen werden tot ontsporing gebracht en toen gemitrailleerd en „niet één persoon ontsnapte" (Londen, (AP) 18.5).

COMMUNIQUÉ VAN MALTA.

„Maandag vielen onze gevechtsvliegtuigen een tanker te Sicilië aan, waarop zich troepen bevonden. Voltreffers werden over het gehele schip geplaatst en er brak een brand uit in de achtersteven. 's Nachts vielen vliegtuigen van de Koninklijke Britse Marine Porto Empedocle in het Zuiden van Sicilië aan. De bommen vielen op een electrische centrale, een spoorlijn en nabijliggende gebouwen en er werden branden gesticht. Onze toestellen vielen in de afgelopen nacht de spoorwegverbindingen, installaties en het wegenverkeer in Zuid-Italië aan. Een locomotief liet een lichtflits zien en de stoom ontsnapte geruime tijd" (Valetta, (AP) 18.5).

Het nieuws van vandaag.

Nog steeds is het verwachte zomer-offensief van de Duitsers in Rusland niet begonnen en over het algemeen hebben geen belangrijke gevechten plaats langs het Sovjet-Duitse front. In de Kuban waar enkele Duitse tegenaanvallen werden afgeslagen is men weer overgegaan tot artillerie-duels. In de lucht duurt de felle strijd echter voort, gelijk trouwens op de overige wereldfronten eveneens het geval is.

Behalve de dagelijkse bombardementen op de Japanse bases in de Salomonseilanden is een eilandje gebombardeerd, waarvan de naam bij alle Curaçaose bioscoopgangers wel bekend is. Over meer dan 1500 kilometer vlogen bommenwerpers van het Noordamerikaanse leger om Wake Island aan te vallen. Dat de Japanners er beter verstert zijn dan de Noordamerikanen bij het uitbreken van de oorlog, blijkt wel uit het feit, dat 22 Japanse jagers opstegen om de aanvallers te bestrijden. 2 Ervan werden vernield (blz. 1).

Op Attu in de Aleoeten hebben de Noordamerikaanse strijdkrachten de voornaamste stelling van de Japanners genomen: de heuvelreeks waar de vijand talrijke machinegeweernesten had. Naar het schijnt blijft nog slechts over er de Japs op te ruimen. Heviger dan Wake Island of Attu werd het Italiaanse eiland Pantelleria bestookt door de Geallieerde luchtmacht. Op vliegveld en haven kwamen de bommen neer. Pantelleria ligt midden in het Kanaal van Sicilië en zal dus buiten gevecht geslagen moeten worden of worden veroverd door de Geallieerden. Het is 80 vierkante kilometer groot (Saba 13 km²) en vulkanisch. De uitvoer bestaat uit wijn, vijgen en perziken. De invoer: bommen en granaten.

Trapani, tot welks provincie Pantelleria behoort, werd ook gebombardeerd. Er werden verscheidene schepen getroffen.

De Italiaanse scheepvaart heeft overigens nog te lijden gehad door aanvallen van Britse duikboten. 7 Schepen werden in de grond geboord en 5 beschadigd. Maar hierbij lieten de duikboten het niet, want op enkele plaatsen vielen zij ook de vijandelijke kust aan en een drong zelfs binnen in de haven van Porto Torres.

De Geallieerden zullen niet aarzelen om ook Rome te bombarderen, zo dit voor de gang van zaken nodig is. Dit werd in het Britse Lagerhuis verklaard door Sir Harold Balfour, Onder-Secretaris voor de Luchtvaart.

Britse duikboten houden huis in „Mare Nostrum".

7 Schepen in de grond geboord; 5 gehavend.

Aantal gevangenen in Tunis overschrijdt de 250.000.

BRITSE DUIKBOTEN IN DE MIDDELLANDSE ZEE.

De Britse Admiraliteit gaf het volgende communiqué uit: „Van het ene eind van de Middellandse Zee tot het andere gaan Britse duikboten voort de vijandelijke scheepvaart aan te vallen, te vernietigen en te beschadigen en zelfs worden de verbindingswegen op land bestookt.

Terwijl zij nabij de Noordkust van Sicilië patrouilleerde, torpedeerde een Zijner Britse Majesteits duikboten een Italiaanse torpedojager, die nen zag zinken. Nabij Palermo werd een aanval gedaan op een groot bevoorradingsschip, dat voor onder een krachtig geleide van torpedojagers. Een hevige ontploffing volgde, doch de tegenmaatregelen van de geleideschepen beletten de duikboot de volledige resultaten van de aanval te zien. Een uur later zag men de torpedojagers de omgeving afzoeken, doch van het doel was geen spoor te zien. In hetzelfde gebied werden een bevoorradingsschip van gemiddelde grootte en een van kleine omvang getorpedeerd. Men zag het kleinere schip zinken.

In de Aegeïsche Zee nabij de kust van Zuid-Hellas bracht een Zijner Britse Majesteits duikboten een klein bevoorradingsschip tot zinken met kanonvuur.

Een duikbotenjager van de „Albatross"-klasse werd ook bestreden met kanonvuur en vijf treffers werden geboekt alvorens het gevecht werd afgebroken. Een spoorlijn te Platamone aan de Golf van Thessaloniki werd met succes gebombardeerd en treffers werden met kanonvuur geplaatst op twee kleine bevoorradingsschepen, die voor anker lagen. Nabij het eiland Sardinië vernielde een duikboot twee kleine bevoorradingsschepen en drong toen in de haven van Porto Torres door om een bevoorradingsschip van gemiddelde grootte met torpedo's in de grond te boren. Tijdens een gevecht in het Westelijk doel van de Middellandse Zee beschoot een duikboot een Italiaans bevoorradingsschip en plaatste verschillende treffers. Het gevecht werd afgebroken, toen de vijand een goed heenkomen zocht in de Spaanse territoriale wateren. De duikboten, die deze geslaagde verrichtingen uitvoerden, stonden onder commando van Luitenant R. B. Lakin, Luitenant E. J. D. Turner, Luitenant J. R. Drummond, Luitenant B. J. P. Andrew, Luitenant J. Whitton en Luitenant M. B. St. John" (Londen, (AP) 18.5).

BESPREKINGEN ROOSEVELT — CHURCHILL.

Ook Hertog van Windsor in Washington.

President Roosevelt zeide op een persconferentie, dat zijn besprekingen met Churchill zeer bevredigend voortgang hebben, maar nog niet geheel afgelopen zijn. Roosevelt gaf nog steeds niet te kennen welke bizondere vraagstukken hij en Churchill op hun oorlogsconferentie ter tafel brengen. Hij zeide te geloven, dat de Premier zal verschijnen op een van zijn persconferenties in het Witte Huis, hoewel hij niet wist of dit Vrijdag zal zijn.

De President maakte ook bekend, dat hij des namiddags een uur confereerde met den Hertog en Windsor, die zich thans met zijn egade te Washington bevindt. „Het was een zeer bevredigende conferentie", zeide Roosevelt, terwijl hij te kennen gaf, dat de quaestie werd overwogen om duizenden arbeiders in deze zomer en herfst van de Bahamas eilanden naar de Verenigde Staten te brengen voor landbouw-werk. De President zeide van mening te zijn, dat dit program goed vorderde. Hij zeide, dat Churchill op de Britse Ambassade het noenmaal gebruikte met den Hertog en de Hertogin van Windsor en vervolgens den Hertog naar het Witte Huis bracht. (Washington, (AP) 18.5).

MEER DAN 200.000 GEVANGENEN.

Generaal Dwight D. Eisenhower maakte bekend, dat de laatste telling aantoont, dat het totale aantal gevangen genomen assoldaten in Tunis „veel hoger dan 200.000 is." Het vorige cijfer stelde het aantal gevangenen op 150.000 (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 18.5).

OORLOGSCOMMUNIQUÉ VAN CAÏRO.

Het communiqué van de luchtmacht in het Midden-Oosten luidt als volgt: „Lange afstands gevechtsvliegtuigen van de Royal Airforce vielen Dinsdag een vijandelijk zeilschip aan nabij de Zuidkust van Hellas. Het schip werd in brand gezet en door de bemanning verlaten. Van deze en andere verrichtingen keerden al onze vliegtuigen veilig terug." (Caïro, (AP) 19.5).

AUSTRALISCH HOSPITAAL-SCHIP GETORPEDEERD.

Premier John Curtin van Australië deelde mede, dat het Australische hospitaalschip „Centaur" door een vijandelijke duikboot werd getorpedeerd. Als commentaar zeide hij, dat deze handeling alle tekenen draagt van baldadigheid en opzet.

„Niet slechts zal ons volk hierdoor beter beseffen welk soort vijand wij bestrijden, doch tevens zal het geweten van de gehele beschaafde wereld erdoor geschokt worden". De Premier maakte bekend, dat de Japanners op 5 Februari op de hoogte werden gebracht van de bedoeling om de „Centaur" als hospitaalschip te gebruiken. „Daarom is er geen reden te veronderstellen, dat de Japanse Regering en marine-autoriteiten niet bekend waren met het bestaan en de doeleinden van dit schip. Gezien alle kenmerken moet de Regering van het Gemenebest het tot zinken brengen van het schip beschouwen als een handeling in strijd met de conventie, waarvan Japan een der partijen was. Ogenblikkelijk is een krachtig protest gericht tot de Japanners en de Regering zal het uiterste doen om de schuld van de oorlogsmisdadigers vast te stellen en zij, die verantwoordelijk zijn voor deze daad, tot het gerecht te brengen" (Canberra, (AP) 18.5).

MACARTHUR OVER DE TORPEDERING VAN HET HOSPITAALSCHIP.

Generaal Douglas MacArthur verklaarde, dat de Japanse torpedering van het Australische hospitaalschip „Centaur" met verlies van 288 levens een onnodige daad van wreedheid was, volgens het Japanse plan van barbaarsheid. Het Rode Kruis-schip was helder verlicht (Geallieerd Hoofdkwartier in Australië, (AP) 18.5).

Deze krant is gedeeltelijk ongecorrigeerd.

10 Mei Herdenkingen op het Westelijk Halfrond.

Te Nieuw York.

Toespraak van den Zeereerwaarden Pater J. Van der Veldt, onder de Heilige Mis in de Kapel van de Holy Cross Academy, Nieuw York, 9 Mei 1943.

(De toespraak werd in het Engels gehouden).

De tijd verloopt snel en de gebeurtenissen volgen elkaar zo na op de hielen, dat wij licht haar spoor kwijtraken. Zozeer is onze geest vervuld van gedachten aan hetgeen morgen gebeuren kan, dat wij heden bijna de belangrijke voorvallen van gisteren vergeten.

Een gebeurtenis, evenwel, zullen wij Nederlanders niet vergeten — die welke zich heden drie jaren geleden in ons land afspeelde. Die 9de Mei was de vooravond van de schandelijke en laffe inval in ons klein en vreedzaam land door het zogenaamd grote en roemrijke volk van meesters. Die dag stond Nederland, met zuiver geweten, gereed zijn neutraliteit te verdedigen. Duitsland, met het geweten van een inbreker, stond gereed die neutraliteit, de het zelf herhaaldelijk verzekerd had te zullen eerbiedigen, te schenden. En vóór de nieuwe dag was aangebroken, was het rustige Nederland omgezet in een groot en bloedig slagveld.

Sedert die datum heeft ons volk beproevingen en lijden ondergaan. Het is nutteloos, vrienden, naar een expressiever woord te zoeken. Deze eenvoudige zin omvat alles: ons volk heeft geleden. Het volk van Nederland, Christenen zo goed als Joden, heeft geleden onder onrecht en harde wreedheid — gelijk onze eigen Katholieke Bisschoppen in hun jongste Herderlijke Brief gezegd hebben. Het heeft onnoemelijke innerlijke smart geleden: het „meester ras" ontnam het volk de vrijheid, waarvoor het eens zo volhardend 80 jaren lang gestreden had.

In de zogenaamde „nieuwe orde" is er geen plaats voor vrijheid. „Niet alleen 's mensen eigendom en werk, maar zijn gezin, zijn vrije tijd en zijn gedachten staan onder dwang van de geweldige en gecompliceerde machinerie van partij en politie en propaganda" (Chr. Dawson). Het meester ras heeft al zijn best gedaan zijn slavengeest op te dringen aan het vrije volk van Nederland, en het van een gemenebest van vrije burgers te hervormen tot een bijenkorf of mierennest.

Zij hebben geproclameerd dat de vrijheid sterven moet. Dat zal zij niet! Nooit heerste er een krachtiger vrijheidsgeest in ons land.

Vandaag is het weder de 9de Mei. En opnieuw verwacht het volk van Nederland een invasie. Maar thans staat het hier tegenover in een geheel andere geest. Thans denkt het eraan in ongeduldige spanning; het verwelkomt een invasie, het hoopt erop, het bidt ervoor. Want dit is de invasie die de vrijheid weergeeft. Luchtvloten en schepen en legers worden bijeengetrokken en toebereid op de tweede invasie. Tunis en Bizerte zijn genomen; zo zal het gaan met Amsterdam en Den Haag; zo zal het gaan met ... Berlijn.

Wij weten het, broeders. Het getij verkeert; het getij is gekeerd. Vanwaar deze verandering?

Wij danken haar aan de steeds aanzwellende kracht der vrijheidslievende naties, die staan tegenover de slinkende krachten van het kwaad. Wij danken haar aan dit ontzagwekkende arsenaal der democratie, waar wij thans het voorrecht hebben te wonen en te werken. Wij danken het aan de bewonderenswaardige volharding van het Britse volk, dat eens bij machte was „het te nemen", en het thans kwistig verspreidt. Wij danken het aan onze regering en in het biezonder aan onze Koningin, die nimmer aarzelde en nooit ook maar aan „bedaring" dacht. Wij danken het aan de moedige mannen van onze vloot en onze handelsmarine.

Aangezien een afvaardiging van deze dappere en moedige zeelieden deze dienst bijwoont, zult gij mij toestaan enkele woorden in onze eigen taal tot hen te spreken.

Mijn vrienden van de koopvaardijvloot. Wij zijn blij ook u hier te zien. Ik zeide zo juist: als Nederland nog bestaat en weder hersted zal worden, dan is dat voor een niet gering deel te danken aan uw moed en offervaardigheid en uithoudingsvermogen. Op u is in de meest letterlijke zin van toepassing het woord van de Heilige Schrift: „Gij die de zeeën bevaart, weet van haar gevaren te vertellen, en wij die naar u luisteren, staan versteld en zijn vol bewondering voor u". (Eccli., 43,26).

Ieder van u heeft natuurlijk maar één wens: ik wil naar huis, naar vrouw en kinderen, en naar mijn vrienden in het vaderland. Weest ervan overtuigd dat wij, geestelijken, geen dag laten voorbijgaan zonder voor onze zeelieden te bidden, en ik vertrouw dat ook onze gelovigen hetzelfde doen. Iedereen, die de geschiedenis van kapitein Rickenbacker gelezen heeft, zal wel moeten toegeven, dat het gebed een grote opbeuring voor hem was, en in staat is wonderen te wrochten.

Hier zijn enige woorden van den H. Paulus, die als het ware voor u geschreven zijn: „Stelt uw hoop op God, Die u tot dusverre uit zo vele en zo grote gevaren gered heeft; vertrouw op Hem, want Hij zal u ook verder bijstaan". (I Cor. 1, 10).

Zeer zeker, vrienden, hebben wij zeer veel aan deze dappere mannen te danken.

Maar bovenal zullen wij, indien Nederland ooit weer vrij wordt — en dat wordt het zonder twijfel — ons eigen geknecht volk daarginds ervoor te danken hebben. Zij zullen vrij zijn omdat zij de wil, vrij te zijn, behouden hebben. Onze vijanden hebben gepoogd bij ons volk in het gevlei te komen; zij hebben gepoogd het te terrorizeren, het uit te hongeren; zij hebben hun toevlucht genomen tot ruw geweld en roof, tot plundering en moord. Maar zelfs diegenen die zij doden, zijn gestorven met één gedachte in hun brein en één gebed op hun lippen: God, geef ons onze vrijheid weer.

De dag zal komen, de heerlijke dag zal komen, waarop het land weer vrij zal zijn. Die dag nadert thans.

En weer is de vraag: waarom?

Zeker, wij zijn veel verschuldigd aan de volharding, de moed, de doorzettingskracht, en zelfs het geduld van onze leiders, ons volk en onze bondgenoten. Maar er is een Bondgenoot, die wij nooit vergeten mogen: God. Velen zijn de leiders der legers, maar één is de Dominus exercituum, de Heer der Heirscharen.

God was en is met ons. Hoe zou Hij met den vijand kunnen zijn? Onze vijanden, in het Westen en in het Oosten, hebben God verloren of Hem nog niet gevonden. Het Westelijk meester ras is, zoals wij allen weten, groot in het maken van vervangingsmiddelen. Het heeft zelfs „ersatz goden" gemaakt. Onder de bekoring van rasse- en staatsmythologie hebben zij den waren God vervangen door de ersatz goden van bloed en bodem en ras, en door een schepsel waarin zij de verpersoonlijking ontwaarden van hun fanatieke verwatenheid en die zij aanriepen als hun verlosser.

Wanneer zulke goden heersen en zulk een verlosser regeert, dan zijn mensen tot sterven gedoemd.

Neen, God kan niet met de goddelozen zijn. Vroeg of laat zijn de goddelozen gedoemd; dan zullen zij bezwijken. En als het kwade over hen komt, dan mogen zij zich de woorden herinneren van het Boek der Koningen (III Koningen, 9.9): „Omdat zij den Heer uw God verzaakt hebben en vreemde goden gevolgd, en dezen aanbeden en vereerd hebben, daarom heeft de Heer al deze euvelen over hen gebracht".

Wij daarentegen hebben nooit ons geloof in den waren God verloren, en daarom was en is God met ons, en zal Hij met ons zijn. „Want onze zaak is rechtvaardig, en dit zij ons motto: In God zij ons vertrouwen".

Met vol vertrouwen in Zijn sterkte mogen wij bidden met den Psalmist (Ps. 15, 5): „Gij zijt het die mij in mijn erfdeel herstellen zult". God zal het erfdeel onzer vaderen herstellen. Op deze derde verjaardag van de invasie van Nederland gorden de legers van vele naties zich aan tot een nieuwe invasie.

Millioenen soldaten zijn op mars, soldaten die — gelijk aartsbisschop Spellman (van Nieuw York) hen genoemd heeft — „de gewijde werktuigen van de zegepraal zijn, rukken op van alle hoeken der aarde en maken zich gereed bres op bres te houwen in wat zekere pochende zelf-benoemde heiland zijn onneembare vesting genoemd heeft. Haar muren zullen vallen gelijk de muren van Jericho.

Een tweede invasie nadert — dank zij God — en met haar **herstel, straf en vergelding.** Teneinde onze Katholieke leer duidelijk te maken, meen ik dat het nuttig is de woorden aan te halen van een onzer meest gezaghebbenden, den Heilige Thomas Aquinas, volgens wien de leider van een Staat en diegenen, die hem volgen, kunnen zondigen en rovers kunnen zijn — en dat zij dus gelijk een zondaar gestraft en tot herstel verplicht kunnen worden.

Herstel. „Indien een vorst — zegt de Aquinaat — door middel van geweld en onbevoegd iets afperst, dan is dit roof, evengoed als inbraak roof is... waarvoor hij verplicht is tot herstel, gelijk ook rovers hiertoe verplicht zijn". (II, II, V. 66. A. 8—3).

En hier volgen zijn woorden met betrekking tot **straf en vergelding.** „Indien een deel van de massa gezondigd heeft, en indien de schuldigen gescheiden kunnen worden van de onschuldigen, dient vergelding over hen gebracht te worden :..... Hetzelfde geldt voor den Souverein leider), dien de massa volgt". (II, II, V. 108, A. 1, ad. 3).

Deze leer is sterk, zeer sterk — en wij, Katholieken, zullen geen ogenblik aarzelen haar door en door te volgen.

Maar laten wij ons afwenden van onze vijanden, en ons weder keren tot ons eigen volk. Het einddoel van de tweede invasie, waarvoor wij bidden, is **bevrijding, vrijheid en vrede.**

Bidden zullen wij heden, meer dan ooit.

„In weerwil van de overwinningen, welke de laatste tijd behaald zijn", hebben de bisschoppen van Southwark en Lancaster in hun Vastenbrieven gezegd", en van de goede verwachtingen die zij ons doen koesteren op verder succes, blijft gebed ons een behoefte; gebed voor een rechtvaardige en spoedige vrede **door de overwinning;** gebed voor de veiligheid onzer dierbaren in de vreselijke dagen, die komen zullen als wij opnieuw op leven en dood in handgemeen zijn met den vertwijfelden vijand; gebed voor een wijs en Christelijk herbouwen van onze door de oorlog geteisterde wereld".

Gebed, broeders, is nog een factor in de geschiedenis. Heden **herdenken** wij de inval in Nederland; laat ons bidden dat wij spoedig de inval **vieren** mogen.

God zegene u.

SURINAME EN DE TIENDE MEI.

De Gouvernementspersdienst in Suriname schrijft ons:

De 10e Mei is aan Suriname, zoals was te verwachten, niet ongemerkt voorbijgegaan. De Nationale Vereniging „Suriname Waakt" begreep volkomen wat haar taak was en belegde op Zondagmorgen 9 Mei in het theater Bellevue een grote bijeenkomst. Reeds vroegtijdig was de zaal behoorlijk gevuld, doch toen Ds. D. A. Hoekstra, voorzitter van deze vereniging de vergadering opende, kwamen er nog heel wat mensen bij, die zich nog moeilijk een plaatsje konden veroveren op de ledige stoelen, die hier en daar nog in de zaal waren, maar geduldig staande het gesprokene aanhoorden, terzijde van de lange rijen met zitplaatsen.

Het muziekcorps van de stads- en landwachten luisterde de bijeenkomsten op, terwijl Zijne Excellentie de Gouverneur Professor Johannes C. Kielstra zich bereid had verklaard om op deze vergadering een toespraak te houden.

Precies om 10.30 uur verscheen Zijne Excellentie de Gouverneur tezamen me zijn echtgenote Mevrouw Kielstra-Pichot, begeleid door zijn Adjudanjt en kort daarna betrad de Surinaamse Gouverneur het podium om een korte en krachtige redevoering te houden, die luide toegejuicht werd, toen Zijne Excellentie was uitgesproken.

Daarna spraken nog Kolonel J. W. Meyer, Algemeen Militair Commandant; Dr. J. del Prado, Voorzitter der Staten van Suriname Hoofd van de Gouvernementspersdienst.

Op de 10e Mei zelf had des morgens op het ruime met gras begroeide Gouvernementsplein, dat zich voor deze soort demonstraties uitstekend leent, een grote militaire plechtigheid plaats. Vijf nieuwe officieren werden door Gouverneur Kielstra beëedigd.

De Gouverneur, als opperbevelhebber van land- en zeemacht gekleed, stram militair als hij is uit de tijd toen hij vier jaar lang actief in het Nederlandse Leger diende tijdens Wereldoorlog I, hield een korte toespraak, waarin Hij de komende nieuwe officieren wees op hun zeer biezondere taak in deze zeer biezondere tijd. Rondom de nieuwe officieren stond een deel van Suriname's weermacht geschaard. Het leger, dat hier in zo korte tijd, mede dank zij het energieke optreden van een man als Kolonel J. W. Meyer, Algemeen Militair Commandant van Suriname, is opgebouwd, overtreft in alle opzichten de stoutste verwachtingen. Reeds op 30 April ter gelegenheid van de verjaardag van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana, werden wij in de gelegenheid gesteld het Surinaamse leger in al zijn geledingen volkomen gade te slaan, de honderden en duizenden Surinaamse soldaten marcheerden toen in strenge marsorde voorbij, aangevoerd door hun officieren, die in samenwerking met Kolonel Meyer dit leger opbouwden.

De Meisjes-corpsen van de stads- en landwachten, onder leiding van Neerlands eerste vrouwelijke officier, maakten een prachtige indruk en het toeval wilde, dat onder de toeschouwers op de officiële tribune ook enige Curaçaoënaars waren, die ons zeiden van deze parade zeer onder de indruk te zijn gekomen.

Nadat de infanterie-troepen en de meisjescorpsen voorbij getrokken waren, kwam Suriname's gemechaniseerd leger in actie en zagen wij die lange rijen van vrachtwagens, waarop afweergeschut gemonteerd staat, wagens met zware mitrailleurs en eindelijk lange rijen zware tanks voorbijrijden. Het geheel maakte een machtige indruk en leverde het bewijs van Surname's paraatheid.

Na de militaire plechtigheid op de morgen van 10 Mei, die geheel en al paste in het kader van deze zo ernstige dag, werden in de verschillende kerken diensten gehouden. Om 12 uur precies weerklonken de alarmsirenes en maanden alle inwoners van Paramaribo tot 2 minuten van eerbiedige stilte. In vele Gouvernementskantoren verrezen de landsdienaren van hun zetels, op straat, bleef het publiek en de vele soldaten, die men hier altijd ziet, versteend staan.

Des avonds sprak de Heer Joannes van der Walle nog voor de microfoon van de A.V.R.O.S. over de 10e Mei. Teneinde dit korte verslag te volledigen dient hier nog vermeld te worden, dat onder applaus besloten werd, op de bijeenkomst van de Nationale Vereniging „Suriname Waakt" om een tweetal telegrammen naar Hare Majesteit en Prinses Juliana te zenden.

DE „KNICKERBOCKER" EN 10 MEI.

Het nummer van de 10e Mei van de „Knickerbocker" — op wonderlijk snelle wijze hier gisteren al aangekomen — ziet er goed uit. Een brief van Mevrouw Roosevelt, artikelen van H. V. Kaltenborn (radio-commentator) en Walter Lippmann openen het nummer. Minister Van Kleffens schreef een stuk „Liberate us, our misery is great". Verschillende foto's, die nog nimmer eerder zijn gepubliceerd, laten nogeens zien, hoe een Duitser te werk gaat en hoe roofdieren en wilden gunstig afsteken bij een Duitser. Een lang artikel over Hendrik Colijn roept herinneringen wakker aan de mooie biographie, die Rudolf van Reest voor de oorlog over dezen staatsman publiceerde.

Foto's van kerkinterieuren brengen de stemming van voor-oorlogs Nederland en van de plaatsen, van waar thans het verzet zo sterk is: de kerken van Nederland.

10 MEI IN COSTA RICA.

Verschillende nieuwsbladen te San José (Costa Rica) hebben op 10 Mei jl. een artikel gepubliceerd, geschreven door den Heer J. Salomons, Nederlands Consul, en drukten daarbij tevens een foto af van Hare Majesteit de Koningin.

In dit artikel wordt herdacht hoe de nazies Nederland invadeerden, niettegenstaande de talrijke Duitse beloften en verzekeringen. Verder wordt de dappere houding van het Nederlandse volk tijdens de bezetting beschreven, alsook het leed, dat de nazies gedurende de laatste drie jaren in ons bezette Moederland gebracht hebben. De meeste biezonderheden zijn ons reeds bekend, doch voor de Costarikijnen bevatte het artikel van Consul Salomons veel belangwekkends.

Ook de radio van San José heeft de invasie van Nederland herdacht. Een in Nederland geboren Noordamerikaan heeft tweemaal 's middags en 's avonds het een en ander over Nederland verteld; voorts werden het Wilhelmus en het Wien Neerlands Bloed ten gehore gebracht.

„EL TIEMPO" HERDENKT 10 MEI.

Ter gelegenheid van 10 Mei heeft het in Bogotá verschijnende dagblad „El Tiempo" een afdeling zijner uitgave bestaande uit 8 bladzijden geheel gevuld met artikelen, die de inval van Duitsland in Frankrijk, Nederland en België herdenken en waarin ook herdacht wordt de heldenstrijd van Noorwegen, Hellas, Tsjechoslowakije, Joegoslavië en Polen.

De staf van het dagblad te weten de Heren Roberto Garcia Peña, directeur; Oliverio Perry, hoofdredacteur en Fabio Restrepo, drukker, hebben hun uiterste best gedaan iets, biezonders van deze herdenking te maken. De verschillende artikelen zijn met foto's verlucht, o.a. van Hare Majesteit Koningin Wilhelmina met het onderschrift: „Wilhelmina van Nederland, een souvereine met uitzonderlijke gaven, is de ziel van de allesomvattende weerstand van Haar volk tegen de barbaarse nazistische dwingelandij in de twintigste eeuw". Er is ook een foto van Willem den Zwijger, den grondlegger van de dynastie der Oranje's en den groten strijder tegen de Spaanse heerschappij in de 16e eeuw. Een artikel met de foto van Eelco Nicolaas van Kleffens handelt over de „Kleine Naties in de Organisatie na de oorlog".

Een artikel handelt over het martelaarschap van het Nederlandse volk en er is ook een vertaling van de „Vijf Dagen" door Jonkheer F. Beelaerts van Blokland. Aan Frankrijk en België worden eveneens vele foto's en artikelen gewijd. Er is een foto van De Gaulle, Lionel M. Vasse, Van Spaak en Pierlot.

Op een wel zeer waardige wijze heeft het Colombiaanse dagblad „El Tiempo" 10 Mei 1940 en al de gruwzaamheden van 3 jaren Nazie-barbaarsheid herdacht.

ARUBA.

POLITIEBERICHTEN.

De vrouwspersoon, genaamd M.W., wonende te Poz Chiquito, kwam mededeling doen, dat enige avonden tevoren zich drie dronken manspersonen in de nabijheid van haar woning bevonden. Een dezer personen was in het bezit van een revolver of een pistool en had hiermede een schot gelost. De kogel werd de volgende dag door een harer kinderen in de binnenmuur van haar woning gevonden. Na onderzoek werd bij den manspersoon, genaamd A. M. een pistool met daarbij behorende ammunitie in beslag genomen.

Door den eigenaar van de „American Saloon" werd aangifte gedaan, dat enige zeelieden in zijn bar kwamen, bier bestelden en de flessen met het bier op de grond stuk hadden gegooid, waarna zij weigerden te betalen. Bij de komst der politie hadden de dapperen reeds het hazenpad gekozen

Door den zekeren H. wonende te Savaneta werd assistentie verzocht voor den manspersoon, genaamd P.W., die zich in de woning van H. bevond in staat van dronkenschap, terwijl hij aldaar de orde verstoorde. Door de politie is de onverlaat verwijderd en naar zijn eigen woning getransporteerd.

Terzake diefstal van een verrekijker ten nadele van den monteur L.J.A., is aangehouden de Dominicaan F.G., die inmiddels door het Gerecht in eerste aanleg alhier is veroordeeld voor het wegnemen van de verrekijker, waarvan hij verklaarde deze maar even te hebben geleend. Hij had echter vergeten de kijker terug te brengen, alhoewel hij hem reeds van November 1942 onder zijn berusting had.

De 37-jarige vrouw M.M., echtgenote van wijlen C.O. heeft aangifte gedaan van diefstal van een kip, van welke diefstal zij zekere vrouw, genaamd T.S. verdenkt. De Recherche heeft de zaak in onderzoek.

Aangifte werd gedaan van mishandeling door den 24-jarigen B.T., welke mishandeling vermoedelijk is gepleegd door zekeren F.F.

Curaçao.

TELEGRAMMEN VAN DE KONINGIN EN DE PRINSES.

Naar aanleiding van de telegrammen, die de Gouverneur op 10 Mei aan Hare Majesteit de Koningin en aan Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana heeft gezonden, heeft Zijne Excellentie van de Koningin het volgende antwoord ontvangen:

„Zeer getroffen door Uwe mede namens de bevolking van Curaçao opnieuw gegeven verzekering van haar volstrekte toewijding aan onze grote en rechtvaardige zaak en de daarbij uitgesproken steilige overtuiging van het naderend herstel van het Koninkrijk betuig ik allen mijn bizondere waardering en dank. Wilhelmina".

En van Prinses Juliana:

„Mijn dank voor uw vriendelijk telegram op de dag, die ons met weemoed vervult, maar die ons tevens sterkt in standvastigheid en kracht voor de bevrijding van ons Vaderland. Juliana."

GOUDEN KLOOSTERFEEST VAN FRATER MARIA SIDONIUS.

In 1890 kwam er zich in het Moederhuis van de Fraters te Tilburg een jongen aanmelden, die Frater wenste te worden. Daar het voornaamste liefdewerk der Fraters het geven van onderwijs is, dacht men er aanstonds aan om van dezen aspirant voor het Fratersleven een onderwijzer te maken. Maar juist daarvoor voelde de veertienjarige aspirant niet veel Hij wenste een vak te leren om later als werkfrater der Congregatie te dienen.

21 Mei 1893 werd de postulant gekleed en ontving als naampatroon den Heiligen Sidonius. Nadat de kloosterling uit vrije wil zich onder gehoorzaamheid gesteld heeft, kan hij zelf zijn werkkring niet meer bepalen, maar heeft zich te onderwerpen aan de wil van zijn Oversten. En in 1897 zonden die Frater Sidonius naar Curaçao, om daar bij het onderwijs werkzaam te zijn.

Op een goede dag in October 1897 nam Frater Maria Richardus zg. den pas aangekomen missionaris mede naar de St. Vincentiusschool en wees hem daar de eerste klas aan. Eerst op 28 Augustus 1939 — juist de datum van zijn Heilige Professie 1896 — nam Frater Maria Sidonius afscheid van de school, nadat hij 42 jaar in hetzelfde leerjaar en in hetzelfde locaal gewerkt had in dienst van de Congregatie en de Missie van Curaçao en tot heil van talloze kinderen. Mannen van het vak mogen oordelen of dat een praestatie is, die waard is, hier genoemd te worden. Het onderwijs onderging heel wat veranderingen in de 42 jaar. Talrijke methodes voor het aanvankelijk leesonderwijs bv. verschenen, maar Frater Maria Sidonius ging met zijn mede en zorgde van alles op de hoogte te blijven. Ofschoon hij nu niet meer in de klas staat — hij maakt zich nu op velerlei gebied verdienstelijk voor de communiteit — heeft hij toch nog steeds een warme belangstelling voor onderwijs en opvoeding.

Personeel en leerlingen van de St. Vincentiusschool zullen overmorgen, Vrijdag 21 Mei as. in de Heilige Familiekerk te San Mateo een plechtige Heilige Mis laten opdragen tot intentie van den Jubilaris.

Zijn confraters zullen Zaterdag het jubilee van Frater Maria Sidonius huiselijk vieren.

Op de feestdag zelf — Vrijdag 21 Mei — is er op het St. Thomascollege van 17 tot 18.30 uur gelegenheid om den Jubilaris te feliciteren.

Het zal wel overbodig zijn hieraan toe te voegen, dat wij Frater Maria Sidonius ook publiekelijk van harte gelukwensen met het bereiken van deze dag en hem van harte Gods Zegen toebidden voor de toekomst.

Lang leve Frater Maria Sidonius!

ERNSTIG ONGELUK BIJ DOMINGUITO.

Gisteren kwamen van Caracasbaai ter hoogte van Dominguito twee vrachtauto's met steenlaag, werkend voor het Noordamerikaanse leger met een rustige vaart naar de stad. Van de andere kant kwam een personenauto met grote snelheid door de bocht. Degene, die achter het stuur zat, kon de bocht niet houden en vloog tegen de eerste vrachtauto aan. Alle vier inzittende werden gewond. De verkeerspolitie was spoedig ter plaatse, verleende de eerste hulp en bracht de gewonden naar het hospitaal. Van de vier inzittende is inmiddels een dame overleden, twee dames zijn zeer ernstig gewond en een jongetje is minder ernstig gewond.

DR. HARTZ SLAAT MOOI AANBOD AF.

Men schrijft ons:

Aan Dokter Ph. H. Hartz die Maandag van verlof op Curaçao is teruggekeerd, is aangeboden voor de loop van dit jaar het professoraat in de pathologische anatomie aan de universiteit te Antioquia te Medellin (Colombia) waar te nemen en tevens het laboratorium dezer universiteit te reorganiseren. Daar het Gouvernement van Curaçao van oordeel was, dat Dokter Hartz hier slecht gemist kan worden, heeft deze voor het Colombiaanse aanbod bedankt.

HOORSPEL. „DE OVERWINNAAR".

Hedenavond 20.45 uur brengt de Toneelgroep van het Algemeen Nederlands Verbond voor de radio het eerste deel van het hoorspel „De Overwinnaars", een radio-bewerking van de roman van John Steinbeek: „The Moon is down".

De handeling speelt zich af in een kleine stad ergens in een klein land in het Noorden van Europa, dat door een groot land is overrompeld. De personen zijn in volgorde van optreden: Een Burger; Dr. Winter, stadsdokter en vriend van den burgemeester; Jozef, huisbediende van den burgemeester; Kapitein Bentinck; Mevrouw Orden; Orden, Burgemeester; Kolonel Lanser, commandant van de bezettingstroepen; George Corell, verrader; Annie, dienstmaagd van den burgemeester; Majoor Hunter; Luitenant Prackle; Kapitein Loft; Luitenant Tonder; Moliy Norden, vrouw van een mijnwerker; Alex Norden, mijnwerker.

Het eerste toneel speelt in het salon van den burgemeester, het tweede in de als hoofdkwartier ingerichte kamer, die daar boven ligt, het derde weer in het salon, dat nu voor het houden van een terchtszitting is ingericht, het vierde tijdens die terechtszitting.

PUBLIEK ZOCHT BRANDSTICHTER.

In de buurt van Wishi werden de laatste tijd verschillende branden gesticht. Het publiek legde zich op de loer en slaagde er in iemand te grijpen, die nu onder verdenking staat van brandstichting. Het verhoor duurt nog voort, nadat de man aan de politie werd overgeleverd.

S.A.N.O.C.

Jaarverslag 1942—1943.

Het Bestuur schrijft ons:

Wellicht zal men ons van aanmatiging beschuldigen, wanneer wij zeggen, dat het odium van gebrek aan activiteit door de stichting S.A.N.O.C. sedert jaar en dag gedragen, een frappante overeenkomst vertoont met de verwijtende vraag door ongeduldige mensen aan de grote leiders der democratieën gesteld: Waar blijft het tweede front?

Een tweede front was er reeds, al was het nog in de fabriek. Het tweede front was een thuisfront. Alleen zij, die geen genoegzame kennis droegen van de moeilijkheden, die dat tweede front zou moeten breken, konden menen, dat het al sterk genoeg was, om uit de smidse naar buiten gebracht te worden.

Dit verklaarbare ongeduld van de stuurlui aan de wal heeft de mannen aan het roer echter niet tot voortijdige en onverantwoordelijke manoeuvres kunnen verleiden. Zij wisten, dat hun uur zou komen en dat het eind hen in het gelijk zou stellen tot overgrote tevredenheid zelfs van de meest ontevredenen.

Het Bestuur van Sanoc heeft een soort gelijke pressie van buiten ondervonden. Waar blijft uw tweede front? heeft men ook ons gevraagd. Men wilde daden, activiteit tegen iedere prijs. Dat deze daden, gezien de bestaande moeilijkheden, practisch verspilling van duur geofferd geld zouden betekenen, kwam in hun hoofden niet op. Daar waren zij buitenstaanders voor.

Doch het Bestuur van Sanoc heeft zich aan zijn grote voorbeelden gespiegeld in de overtuiging, dat ook zijn uur eens zal komen en dat het einde ook hem glorievol in het gelijk zal stellen tot grote tevredenheids zelfs van de meest ontevredenen.

Want ook bij Sanoc is het tweede front er reeds, al is het dan een thuisfront. En als het tweede front van ijzer en staal zijn verwoestend werk zal hebben gedaan, dan zal het uur van óns tweede front, het front van liefde en herstel slaan, en elke cent, die aan het thuisfront hardnekkig werd verdedigd en met wijs beleid beheerd, zal dan honderdvoudige waarde hebben.

Intussen heeft deze conservatieve politiek, die allerminst de weg van de minste weerstand bleek, ons niet belet op kleinere schaal hulp te bieden, waar dit mogelijk was.

Toen Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard in ons midden vertoefde, heeft ons Bestuur van de gelegenheid gebruik gemaakt Zijne Hoogheid persoonlijk *f* 7000 te overhandigen voor het verzenden van voedselpakketten naar de Nederlandse krijgsgevangenen in Duitsland.

Ook heeft Sanoc, gelijk reeds in de dagbladen vermeld werd, in de loop van dit jaar twee volledig uitgeruste ambulances, oorspronkelijk voor Nederlands Oost Indië bestemd, ter beschikking van den Directeur van de Openbare Gezondheidsdienst gesteld, omdat verscheping naar Indië ten gevolge van vijandelijke actie onmogelijk was geworden.

Om tenslotte het overzicht van de staat der zaken te vervolledigen, moge hier de balans volgen, opgemaakt op 31 December 1943.

Maduro & Curiels Bank		*f* 85.865.31
Hollandse Bank Unie	$ 295	„ 101.048.06
Kas		„ 132.50
	$295.—	*f* 187.045.87
Uitgaven		„ 40.500.70
Totaal ingezamelde gelden	$ 295.—	*f* 227.546.47

Onder de specificatie der uitgaven vinden wij *f* 2000 voor het Rode Kruis te Londen en *f* 4000 voor het Rode Kruis te Curaçao. *f* 11.430 voor de aankoop van twee ambulances en *f* 7000 voor de reeds vermelde voedselpakketten. Daarnaast nog vele uitgaven voor hulpverlening op kleinere schaal.

Moge de tijd spoedig komen, dat wij ons uiteindelijk doel kunnen verwezenlijken.

Buitenland.

ZOPPI TERUGGEROEPEN.

De Duitse radio deelde mede dat de Italiaanse Gezant in Vichy, Graaf Zoppi, naar Rome is teruggeroepen om een nieuwe post in het Ministerie van Buitenlandse Zaken te bezetten. Men zeide niet wie de opvolger van Zoppi zal zijn (New York, (AP) 19.5).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN NOORD-AFRIKA.

„Gisteren viel een grote strijdmacht van middelzware bommenwerpers en gevechtsbommenwerpers van de strategische luchtmacht met een escorte van gevechtsvliegtuigen de haven en het vliegveld van Pantelleria aan. Voltreffers werden geplaatst op enkele objecten in het havengebied en op 2 kleine schepen. Men zag bommen ontploffen tussen de vliegtuigen op de grond en tussen enkele kleine vaartuigen in de haven.

Het havengebied en de scheepvaart van Trapani werden ook gebombardeerd door Vliegende Forten met een escorte van P-38 Ligtnings. Bommen vielen tussen verschillende schepen, waarvan men een zag opblazen. De gebieden van de pakhuizen en de spoorwegterreinen werden goed bedekt door bomontploffingen en er ontstonden verschillende branden. Een formatie vijandelijke jagers werd boven het doel aangetroffen en 6 ervan werden neergeschoten. 4 Vijandelijke vliegtuigen werden vernield in de nacht van 17 op 18 Mei. 7 Onzer vliegtuigen worden vermist van al deze verrichtingen" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 19.5).

OPROER IN HET DUITSE RUHRGEBIED?

Volgens de radio van Marokko zijn relletjes uitgebroken te Duisburg na het breken van de Ruhr-dammen. Dit zou zijn gemeld door ingelichte bronnen. Men zeide, dat het water de schuilkelders van de stad, die reeds zeer gehavend werd door de Royal Airforce, onder water heeft gezet. Een volledige chaos was daarvan het gevolg. Er worden ook relletjes gemeld uit andere steden in het Ruhrgebied (Londen, (AP) 18.5).

DUITSE CENSUUR OP BIEZONDERHEDEN OVER DE OVERSTROMINGEN.

John Colburn seint uit Stockholm:

De Duitse overheden stelden een strenge censuur in op biezonderheden over de uitgebreide schade en de talrijke slachtoffers, die veroorzaakt werden door de stroom van water, welke zich stort uit de Mohne en Eder reservoirs. Een Duitse zegsman gaf toe dat een uitgebreide vernieling werd aangericht, doch verbood aan onzijdige correspondenten om biezonderheden te vermelden over de schade aan electrische centrales, fabrieken en steden. De zegsman in Berlijn zeide:

„Het is om militaire redenen noodzakelijk om geheim te houden welke gevolgen het bombardement had. Het is waar, dat de vijand uit de lucht enkele dingen kan zien, zoals bijvoorbeeld welke districten overstroomd zijn. Hij kan echter niet zien welke fabrieken de werkzaamheden hebben moeten stopzetten".

Naar vermeld wordt zijn talrijke hydro-electrische installaties buiten werking gesteld. Waarnemers zeiden, dat waarschijnlijk ook fabrieken aangetast zijn die niet in het overstroomde gebied staan. De lente-gewassen en landbouwvelden langs de valleien van de Ruhr en de Weser zijn geruïneerd, waardoor Duitslands moeilijke voedselprobleem nog moeilijker wordt.

De Duitse ochtendbladen maakten geen melding van het bombardement op de reservoirs. De middagbladen publiceerden slechts een korte bekendmaking, die door de Regering ingegeven werd, waarin men beweert, dat een Joods réfugié in Londen het idee voor het bombardement gegeven heeft. Voorts werd gezegd, dat de schade zal worden geboekt op de „Joodse debet-rekening". Onzijdige waarnemers waren van mening, dat de overstroming als motief zal dienen voor nieuwe anti-Joodse maatregelen in Duitsland (Stockholm, (AP) 19.5).

THUNDERBOLTS BOVEN BELGIË.

Een communiqué van de Noordamerikaanse luchtmacht in Engeland luidt als volgt: „Thunderbolt gevechtsvliegtuigen van het Noordamerikaanse 8e luchtcorps bevonden zich hedenmiddag in groten getale boven bezet België. Men slaagde erin slechts een van twee vijandelijke formaties, die waargenomen werden, in een strijd te betrekken. Hierbij werd een ME109 vernield met verlies van een onzer Thunderbolts.

Het gevecht met de vijandelijke Messerschmitts duurde niet lang, aangezien de vijand deze afbrak nadat een van zijn gevechtsvliegtuigen was neergeschoten. Een formatie FW190's en een andere vijandelijke groep werden op grote afstand gezien. Zij voerden ogenblikkelijk een ontwijkende actie uit en de P-47 jagers konden hen niet voldoende naderen" (Londen, (AP) 18.5).

OPENING VOEDSEL-CONFERENTIE.

Rechter Marvin Jones, Hoofd van de Noordamerikaanse delegatie, werd unaniem gekozen tot Voorzitter van de voedsel-conferentie der Verenigde Landen. Als zodanig zal hij op de conferentie leiding geven om middelen te vinden, waardoor het voedsel tot een instrument kan worden gemaakt in de na-oorlogse opbouw van een gezondere wereld.

Het Bestuurscomité koos Engels als de taal, die op de conferentie gebruikt zal worden. De Franse, Belgische, Luxemburgse en Haïtiaanse vertegenwoordigers vroegen echter, dat dit niet als een precedent beschouwd zal worden. Frans is gewoonlijk de taal, die bij internationale bijeenkomsten gebruikt wordt (Hot Springs, Virginia, (AP) 18.5).

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Londen:** De Duitse radio zeide in een bericht uit La Linea, dat 4 ernstig beschadigde Geallieerde vrachtschepen in Gibraltar zijn aangekomen van de Middellandse Zee.

— **Londen:** Premier Winston S. Churchill werd heden wederom grootvader. Een dochter werd geboren aan Luitenant-Kolonel en Mevrouw Dwin Sandorf — hun vierde kind. Zij is de dochter van den Premier; hij is Parlementair Secretaris voor het Ministerie van Bevoorrading.

— **Londen:** „Het overwinnelijke 8e leger zal niet op de lauweren rusten van zijn Afrikaanse overwinning", zeide Montgomery in een boodschap tot zijn troepen. „Wij hebben slechts één gedachte en die is om deze strijd tot een goed einde te brengen. Dan zullen wij kunnen terugkeren naar onze gezinnen. Laat ons daarom over de toekomst op deze wijzen denken. Aan elk van u succes en een goede jacht in de slagen, die nog komen zullen."

— **Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika: Officieel werd bekend gemaakt, dat het totale aantal verliezen van de Duitsers en Italianen in de Tunische campagne — van het doorbreken van de Mareth-linie tot het overkomen van de laatste weerstand — 324.000 bedraagt, waarvan ongeveer 30.000 doden, 27.000 ernstig gewonden en 267.000 gevangenen.**

Van het totale aantal gevangenen werden 224.000 genomen in de periode van 5 tot 18 Mei, toen de Geallieerden plotseling de vijandelijke linie doorbraken en de resten van Von Arnims leger op de vlucht deden slaan naar Kaap Bon. Nog geen cijfers werden verstrekt van de ontzaggelijke hoeveelheden kanonnen, tanks, voertuigen en andere oorlogsmaterialen, die veroverd of vernield werden in de laatste overwinning.

— **Londen:** De Britse Minister van Voorlichting Brendan Bracken zeide voor het Lagerhuis, dat de Britse censors het nodig gevonden hebben **één** woord uit elke tienduizend, die voor buitenlandse correspondenten in Groot Britannië verbonden worden, te schrappen. Voorts zeide hij: „Zelfs dan wordt dikwijls een vriendschappelijke regeling getroffen met de betrokken correspondenten".

De betekenis van de Voedselconferentie voor het Nederlandse Rijk.

(Van Aneta's biezonderen correspondent).

Hot Springs, Virginia, 13 Mei: De delegatie, welke onze regering op de internationale voedselconferentie zal vertegenwoordigen, zal zowel Nederlandse als Nederlands Indische deskundigen onder haar leden tellen. De vier delen van ons Koninkrijk zullen direct betrokken zijn bij de internationale regelingen, die als uitvloeisel van de conferentie-besprekingen in de toekomst haar beslag zullen krijgen.

De problemen voor Indië verschillen intussen aanmerkelijk van die voor Nederland, terwijl onze Westindische gebiedsdelen weer afzonderlijke belangen hebben, die speciale aandacht opeisen. Wij zouden ons bijvoorbeeld kunnen voorstellen, dat laatstgenoemde gebiedsdelen het vraagstuk der voedselproductie met name zouden willen bezien in het kader der mogelijkheden tot aanvulling van het tekort aan arbeidskrachten. Zij hebben dit probleem gemeen met andere omliggende gebiedsdelen in de Caraïbische Zee.

Nederland.

Wat Nederland betreft, dient in aanmerking te worden genomen, dat voor de oorlog ons land zoveel levensmiddelen invoerde als uitvoerde. Hoe snel de levensmiddelen-uitvoer zich na de oorlog herstellen zal, is thans moeilijk uit te maken; ongetwijfeld zal hieraan een periode van moeizame wederopbouw vooraf moeten gaan.

Men denke in dit verband slechts aan onze uitgeputte veestapel en pluimgedierte.

Vooraanstaande Nederlandse deskundigen zijn de laatste tijd druk bezig geweest met het verzamelen van tal van gegevens omtrent het herstel der voedingsmiddelen-productie in het bevrijde Nederland. Zeker is het, dat eerst vrij veel zal moeten worden ingevoerd. Men dient intussen niet te vergeten, dat de besprekingen van de voedselconferentie zich voornamelijk zullen uitstrekken tot de periode wanneer reeds een min of meer normale nationale economie weer is opgebouwd in de landen, die door den bezetter zijn leeggeplunderd. Wij zullen nog nader gelegenheid hebben om meer in het biezonder op de positie van ons land in te gaan.

Nederlands-Oost-Indië.

Nederlands Indië heeft in de eerste plaats belang bij de voedselproductie, al zal na de oorlog de invoer van levensmiddelen zonder twijfel grotere afmetingen aannemen. Indië behoort tot de belangrijke wereld-producenten van suiker, koffie, thee, palmolie en copra, terwijl het ook specerijen, tapioca, vanille en tot op geringe hoogte rijst, maïs en cacao uitvoert. Onder de belangrijkste problemen voor Indië, welke op de voedselconferentie in behandeling komen, zijn: 1o. De plannen van de landen, die tot de voornaamste afnemers behoren van de voortbrengselen van de tropische landbouw, en 2o. De plannen ten aanzien van de producten, die deze voortbrengselen kunnen vervangen, zowel de natuurlijke (maïsmeel wordt bijvoorbeeld veelal gebruikt ter vervanging van tapioca) als de synthetische.

Die vervanging van het natuurlijke door het kunstmatig vervaardigde product, is een proces, dat de oorlogsomstandigheden hebben verhaast. Verschillende aspecten treden daarbij op de voorgrond. In de eerste plaats het technisch aspect: zijn de vervangingsproducten technisch beter of slechter dan het natuurlijke? Dit is niet altijd even gemakklijk uit te maken; hierbij komen vaak tegenstrijdige belangen in het geding.

Hetzelfde kan trouwens gezegd worden van de commerciële aspecten. Concurrentie-mogelijkheden, quotastelsels, subsidies en tarief-barrières spelen hierbij een rol. Voorts doen ook politieke aspecten hun invloed gelden, b.v. de druk welke bepaalde belangengroepen in een land kunnen oefenen om de afzet van de producten van eigen bodem, voor zover deze vervangingsproducten of als grondstoffen voor synthetische producten kunnen worden aangewend, te stimuleren.

Aan de andere kant kunnen evenmin sociale overwegingen worden uitgeschakeld. Zo dient rekening te worden gehouden met de omstandigheid. dat de welvaart van tientallen millioenen mensen in tropische gebieden afhankelijk is van de uitvoer van bepaalde voortbrengselen.

Eveneens is het van groot gewicht om een juiste middenweg te vinden tussen vraag en aanbod, om enerzijds een ruime aanvoer te verzekeren, die aan alle redelijke vraag van de verbruikerslanden voldoet, terwijl zulks andererzijds niet ontaarden moet in over-productie, waardoor immers de positie der producerende landen een hoogst bedenkelijke zou worden. Voor Indië kunnen de vraagstukken van nutritie en wat uit de bestudering hiervan voortvloeit, uiterst belangrijk zijn.

Er heerst in Indië geen gebrek aan de eerste levensbehoeften der bevolking, zoals rijst, maar de voeding is er van eenzijdige samenstelling en er is een tekort aan voedingsstoffen, welke het dagelijks menu met noodzakelijke bestanddelen, rijk aan vitaminen en proteïne aanvullen.

De vraag in welke mate in de meer primitieve landen het dagelijks dieet aan de hedendaagse eisen van volksvoeding kan worden aangepast, zal ongetwijfeld de conferentie bezig houden. Men bedenke slechts welk een grote vlucht in de laatste oorlogsjaren de vervaardiging van zg. „dehydrated" levensmiddelen heeft genomen.

Hier openen zich nieuwe mogelijkheden om aan de grote volksmassa's in Aizë de voedingsstoffen te brengen, die zij nodig hebben. Er ontstaat dientengevolge een directe wisselwerking tussen de mogelijkheid van afzet van de inheemse producten op de consumentenmarkten en het openen van de inheemse markten voor de voedingsmiddelen, die van elders moeten worden aangevoerd.

Want het opvoeren van de levensstandaard in de landen, waar die standaard nog op laag peil staat, houdt onmiddellijk verband met het opvoeren van de internationale handel en met de plaats, die men zal willen openhouden voor de zg. „subsistance crops", de oogsten, waarvan het volksbestaan afhangt. Indien men in de tropische landen het peil van de levenstandaard wil opvoeren, zal hiervoor in de eerste plaats nodig zijn, dat de export-mogelijkheden, waarvan de tropische economie afhankelijk is ,ten volle worden gehandhaafd.

Hiervan zal dan weer voornamelijk afhangen of na de oorlog de regering in Indië terug zal willen keren tot het streven om op het gebied der voedselvoorziening Insulinde geheel onafhankelijk van buitenlandse invoer te maken. Om dit te verwezenlijken. is een fijnbesnaard en nauwgezet gecontroleerd distributie-stelsel een eerste voorwaarde. In welke mate dit onder de Japanse bezetting is ontwricht, kan nu nog moeilijk worden nagegaan, maar geleden heeft het zeker. Voor de toekomstige oriëntering van Indië's economie kunnen de gedachtenwisselingen die thans te Hot Springs aanvangen, dus van grote invloed zijn.

BUITENLAND.

DE AANVAL OP DE DUITSE DAMMEN.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit:

„Maandagmorgen vroeg viel een strijdmacht Lancasters van het Bommenwerperscommando, geleid door Vleugel Commandant G. P. Gibson met mijnen de dammen bij de reservoirs van Mohne en Sorpe aan.

Deze beheersen twee-derden van de vergaar-capaciteit van het Ruhrbekken. Door verkenningen is later vastgesteld, dat de Mohne-dam is gebroken over een lengte van honderd meter en dat het krachtstation beneden is weggevaagd door de stortvloed, welke ontstond. De Eder-dam, die de wateren beheerst van de Weser- en Fulda-valleien en verschillende krachtstations in werking brengt, werd ook aangevallen en gebroken. Ook werden verschillende krachtstations aangevallen. De foto's tonen aan, dat de rivier onder de dam in volle stroom is. De aanvallen werden uitgevoerd van zeer geringe hoogte en met een grote vastberadenheid en koelbloedigheid, niettegenstaande de felle weerstand. 8 Lancasters worden vermist."

Het jaarboek met Duitse regeringsstatistieken zegt, dat de Eder-dam op een na de grootste is van het Reich. De Mohne wordt als vierde genoemd naar grootte. Zowel de rivieren de Mohne als de Eder komen in de Ruhr uit vlak ten Oosten van Dortmund. De bouw van de Eder-dam begon in 1914 en de Mohne in 1912.

De Eder-dam in de provincie Hemfurth heeft een oppervlakte van 12 vierkante kilometer en is 42 meter diep. De oppervlakte van de Mohne-dam is 10.4 vierkante kilometer en 32 meter diep. Het Duitse jaarboek, dat vijf jaren oud is, noemt slechts 30 dammen, zodat het werk van de Royal Airforce in de nacht van Zondag op Maandag een grote slag is voor de industrieën van het Reich. Het herstellen van dammen is een langdurige taak. Beide dammen produceerden hydro-electrische stroom voor de industrieën in de Ruhrvallei (Londen, AP 18.5).

DE DUITSE OVERSTROMINGEN BREIDEN ZICH UIT

Verkenningsfoto's, die Dinsdag gemaakt werden, tonen aan, dat de overstromingen die veroorzaakt werden doordat de Raf de Mohne- en Ederdammen stuk sloeg, zich nog steeds uitbreiden in twee richtingen: in de buurt van de nijverheidsstad Kassel en naar het midden van de industriële Ruhrvallei.

Officiële Duitse cijfers, die door Berlijn werden uitgezonden, zeiden, dat het peil van het water ongewoon hoog is in de Rijn bij Duisburg, waar de Ruhr uitmondt in de Rijn, en in de rivier de Weser en ten Zuiden van Kassel. Volkomen onbevestigde berichten van Radio-Marokko zeiden, dat een oproer is uitgebroken in Duisburg en andere steden in de Ruhr-vallei (Londen, AP 18.5).

DORTMUND DOOR DE OVERSTROMING BEDREIGD.

Radio-Marokko deelde mede, dat Dortmund in Duitsland bedreigd wordt met een algehele overstroming als gevolg van de vernieling door de Royal Airforce van een deel van de Mohnedam. Verder werd gezegd, dat het aantal doden en daklozen met het uur toeneemt (Londen, AP 18.5).

INGEZONDEN.

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie).

BERICHT VOOR KIPPENHOUDERS.

De Heer Jan G. Nieuwenhuizen schrijft ons:

Het doet mij genoegen u te kunnen mededelen, dat de eerste zending laying mash is aangekomen. Hoewel nog niet voldoende genoeg om ieder voor een maand voorraad te verstrekken, behoeft dit geen zorgen te baren omdat geweldige hoeveelheden varende zijn. De prijs is vastgesteld op f 10.75 per zak van 100 lbs.

Aangezien deze partij deels nog uit korrels en meel bestaat, zult u dus ook met meel genoegen moeten nemen. In de toekomst zullen wij uitsluitend korrels, van Quaker Oats zowel als van Parina, af te leveren. Tenminste zolang deze fabrieken dit nog voor export fabriceren. Gemengd graan is eveneens in flinke hoeveelheden onderweg en zal bekend gemaakt worden, wanneer de aflevering hiervan begint.

Kuikenvoer is dank zij het kippenvoer gebrek totaal uitverkocht, aangezien dit blijkbaar aan kippen gevoerd werd, doch werd zojuist bericht ontvangen, dat Purina ongeveer half Juni startena meel en growena korrels in zakken van 25 lbs zal verschepen, zodat wij ook hiervan tegen eind Juni voor ten minstens een half jaar voorraad hebben.

Nog niet alle opgaven voor kuikenbestellingen zijn binnen gekomen (zie de advertentie van vorige week in alle bladen). Teneinde te proberen via officiële instanties een toewijzing voor K.L.M. ruimte te verkrijgen(toekomstige dienst op Miami) is het zaak de aanvrage zo compleet mogelijk en spoedigst mogelijk in te dienen. Die ruimte zal waarschijnlijk beperkt zijn zodat laat komers minder kans hebben.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Wo., 19 Mei:

Telegram Afdeling: Carrière, tel. 553, Hotel kamer 29.

Shipping & Supplies: De Roos, tel. 417, Negropont 33A.

Scheepvaart Afdeling: Van de Harst, tel. 701, Emmastad 104.

Dok-Afdeling: Egge, tel. 431.

„Surinamerskamp' 'Suffisant: Mededelingen aan de kampbewoners: De oefeningen van Athletiek zijn als volgt vastgesteld: Voor Juniores Maandag en Woensdag; A-Klasse Dinsdag en Vrijdag. Op 23 Mei as. Juniores-wedstrijd op Santa Rosa, voor A-klasse weglopen (5 km.). Om 13.30 uur verzamelen bij de poort (supporters kunnen ook mee).

Dansavond: Op Zaterdag 22 Mei as. dansen in de club. Muziek van Melody Boys. Introductie beperkt door het bestuur.

SPORT - RUBRIE[K]

Officiële Mededelingen van „De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD UITSLAGEN

Van Zaterdag, 15 Mei 1943.

S.U.B.T. 1 — Atlanta 1 (vriendschappelijk) 0—2

Van Zondag, 16 Mei 1943.

S.U.B.T. 2 — Jong Curaçao 2 0—2.

Jong Holland Jr. — Independiente Jr (niet doorgegaan wegens de C.A…

WEDSTRIJDPROGRAMMA.
COMPETITIE 1943.
STADION.

Zondag 23 Mei 1943: A-Klasse — Independiente 1 — Atlanta 1 (Visser)

Zondag 30 Mei 1943: A-Klasse — S.U.B.T. 1 — Jong Curaçao 1 (Brakke)

Zondag 6 Juni 1943: Wedstrijden ten bate van de Curaçaose Athl… Bond (de 4 bovenste clubs van de ranglijst).

Zondag 13 Juni 1943: geen wedstrijd.

Zondag 20 Juni 1943: A-Klasse: Jong Holland 1 — Transvaal 1 (Jesurun)

Zondag 27 Juni 1943: A-Klasse: Independiente 1 — S.U.B.T. 1 (Van Rosberg)

Zondag 4 Juli 1943: A-Klasse: Atlanta 1 — Jong Curaçao 1 (Oehlers)

Zondag 11 Juli 1943: A-Klasse: Independiente 1 — Transvaal 1 (Koeiman)

Zondag 18 Juli 1943: A-Klasse: Jong Holland 1 — Atlanta 1 (Brakke)

MUNDO NOBO.

Zondag 23 Mei 1943: Reserve A-klasse — Jong Holland 2 — S.U.B.T. 2 (Taytelbaum)

Zondag 30 Mei 1943: Reserve A-klasse — Atlanta 2 — Independiente 2 (Rog)

(De wedstrijd J. Holland 2 — Independiente 2 komt hierdoor dus te vervallen)

Zondag 13 Juni 1943: Reserve A-klasse — Jong Curaçao 2 — Jong Holland (Ercol)

Zondag 20 Juni 1943: Reserve A-klasse — S.U.B.T. 2 — Atlanta 2 (Visser)

Zondag 23 Mei 1943: Juniores — S.U.B.T. — Jong Curaçao (Ercol)

Zondag 30 Mei 1943: Juniores — Independiente — S.U.B.T. (Viejou)

Zondag 6 Juni 1943: Juniores — Jong Curaçao — Scherpenheuvel (Rog)

Zondag 13 Juni 1943: Juniores — Jong Holland — Independiente (Taytelbaum)

SCHERPENHEUVEL.

Zondag, 30 Mei 1943: Juniores — Scherpenheuvel — Jong Holland (Van Eerden)

Zondag 13 Juni 1943: Juniores — Scherpenheuvel — S.U.B.T. (Viejou)

Aanvang der wedstrijden: Voor de A-Klasse en Reserve A-Klasse om 16.15 uur precies; voor de Juniores des morgens om 10 uur.

HEREN SCHEIDSRECHTERS.

Woensdag, 19 Mei 1943, des avonds om 20 uur precies bijeenkomst in R.K. Zeemanshuis, Klipstraat 49, alhier.

Afschrijving: B. Jesurun, werkend lid S.U.B.T.

Overschrijving: C. Isenia, Junior-lid, als werkend lid S.U.B.T.

Wedstrijdformulieren, elftalopgaven, correspondentie enz. enz., voorlopig adresseren aan den Heer J. C. Viejou, Johan van Walbeeckplein 15.

HET BESTUUR.

Wapenfeit van de Schutterij e. a.

door

HENDRIK FREDERICK BARON VAN RADERS,

32e Gouverneur van Curaçao, 1836 — '42 en 1844 — '45.

III.

De kolonel Verveer, Gouverneur van Nederlandsch St. Martin, had te Koolbaai zijn nachtverblijf gehouden. Te paard zijnde gestegen, haalde hij weldra het eerstgenoemd detachement in, en bereikte daarmede Marigot tegen het krieken van den dag. De Fransche kommandant vertoonde zich alstoen boven het parapet van zijn fort en wenkte den kolonel om met zijne manschappen den berg van Marigot langs de oostzijde om te trekken. Dat geschiedde met de jagers; de artilleristen met hun veldstuk, moesten noodwendig terug blijven, wegens de belemmeringen van het terrein.

Nog altoos poogden de Engelschen het Fransche fort, 't welk door de 25 man, die er binnen lagen, dapper werd verdedigd, aan de Noordzijde te beklimmen, toen zij door de Hollandsche jagers, wier gering aantal hun niet zoo dadelijk in het oog viel, van ter zijde werden aangevallen met geveld geweer, en werden zij daardoor zoo verrast en verschrikt als om zich maar dadelijk aan de onzen over te geven, ten getale van 3 officieren en 70 matrozen en mariniers.

Toen kreeg men de sloepen, waarmede de landing was geschied, te zien, en nu ging men ook daarop af. Drie dier sloepen wisten zich in tijds van den wal te verwijderen, doch twee werden er bemagtigd en tegelijker tijd nog 15 man krijgsgevangen gemaakt.

De gevangenen, tellende nu om en bij de 90, hadden te worden geleid naar het dorp, langs de buitenzijde van den berg. Op dien treurigen marsch hadden de overwonnelingen de gelegenheid om den kleinen troep, die hen volgde, te tellen; het denkbeeld om tegen die weinigen in verzet te komen, rees bij hen op, doch alvorens daaraan uitvoering kon gegeven worden, kwam het detachement van Koolbaai te Marigot aan. Zich alzoo ingesloten ziende, van weerszijden, begrepen de gevangenen dat het maar beter zou wezen zich onderworpen te blijven gedragen.

Aan de gevangenen werd tot verblijf aangewezen de kerk van Marigot, zijnde een houten gebouw. Om hen in bedwang te houden, plaatste men twee met schroot geladen veldstukken, waarbij kanonniers met brandende lonten, in dier voege op het gebouw gerigt, dat het op een gegeven wenk, in de lengte en in de dwarste, kon worden doorschoten. Behalve dien, was er voor eene goede bewaking de vereischte voorzorg genomen.

De drie Engelsche schepen, van welke de equipagiën grootendeels gevangen zaten, bleven op zekeren afstand voor Marigot ten anker liggen, toen omstreeks 8 ure des voormiddags van daar een officier, afgezonden door den kapitein ter zee Eduard Crofton, aan den wal kwam om de teruggave der gevangenen te eischen en dat wel gepaard gaande met eenige bedreiging. Doch die parlementair kwam weldra tot het begrip, dat het beste zou zijn, zich te gedragen naar de boodschap, welke hem werd medegegeven, behelzende: dat, wanneer de schepen bij wijze van onderwerping nog vóór den avond de kust zouden verlaten, om zich te begeven naar een der vijf eilanden tusschen St. Bartholomeus en St. Martin gelegen, men dan de krijgsgevangenen (waarmede men, ook wegens gebrek aan levensmiddelen, bezet was), per koopvaardijvaartuig aan hun boord zou laten bezorgen en overleveren ,tegen afgifte van een bon, om te kunnen strekken als geldig in rekening bij eene uitwisseling in tijd en wijle.

Nog altoos zijn mij van de gebeurtenissen van dien dag eenige bijzonderheden in herinnering gebleven; ik deel daarvan een paar mede.

Op het slagveld lag erg gewond van pijn te kermen een dertienjarige midschipman. Deze werd aangesproken door den kolonel Verveer, die hem raadde om welgemoed te blijven. Op deze toespraak wierp de wakkere jongen een fieren blik op den kolonel, in wien hij meende een Fransch officier te zien en gaf hem ten antwoord: „Zoodanigen raad heb ik van een Franschman niet noodig." Verpleegd ten huize van eene deftige Fransche familie, genas de jongeling weldra, en werd hij naar zijn schip teruggezonden. Spoedig daarna was hij weder tegenwoordig bij eene landing te Simsonsbaai, waar hij bij die gelegenheid sneuvelde.

Langs en rondom de muren van het fort Marigot, zag ik een zoom van pereskias of prikkelperen welig groeijen, alsof die daar met zorg waren aangeplant ter breedte van ruim 20 voeten. Dat plantsoen leverde een vreeselijk beletsel op, tegen het naderen van die muren, welke anders door den ondernemenden vijand welligt spoedig beklommen en het fortje mitsdien ingenomen zou zijn geweest.

De gesneuvelde kommandant der Engelsche expeditie, lag daar met twee kogelwonden in de borst. Bij het ontkleeden van zijn lijk om gekist te worden vond men daarop de lidteekenen van nog vier wonden bij vorige gelegenheden opgedaan.

Des achtermiddags werden de lijken der gesneuvelden pleegtstatig ter aarde besteld, terwijl er minuut-schoten werden gelost en van het Fransche fort en van de boorden der drie Engelsche bodems. Na den afloop van deze plegtigheid, gingen de schepen onderzeil, de stevens wendende naar de afgesprokene plaats, ter afwachting van de terug te zenden krijgsgevangenen.

Toen daarvan de ontruiming had plaats gevonden, trokken de Hollandsche hulptroepen naar hunne hoofdplaats Philipsburg terug, bij welke gelegenheid aan mij, in betrekking van kadet, de eer te beurt viel een der op den vijand veroverde vlaggen bij wege van zegeteeken te mogen dragen.

Bij het detachement dat van Koolbaai naar Marigot marcheerde, bevond zich een twintigjarige 2e luitenant der schutterij Lucas Percival, gewoonlijk bij verkorting Luque genoemd. In 1860 was dezelfde persoon belast met de waarneming ad interim van het bestuur, dat toen door den Heer Van Idsinga, als bij Koninklijk besluit benoemd tot Gezaghebber van St. Martin, Nederlandsch gedeelte, uit zijne handen is overgenomen.

Twee jaren daarna kwam de genoemde heer Percival, kort na het ve[r]nemen van de tijding, dat aan de sla[ven]-eigenaren te St. Martin, slech[ts] f 30 per hoofd door de Tweede Ka[mer] der Staten-Generaal was toe[ge]kend, plotseling te sterven; welk ov[er]lijden aan het besef van daarmede [ge]ruïneerd te zijn, algemeen werd toe[ge]schreven.

Mijn opgenoemde schoonzoon sch[reef] mij met betrekking tot den overlede[ne]: „St. Martin telt alzoo een waardig [in]„gezeten minder, een man dien ik [zeer] „betreur, daar hij mij als adviseer[end] „lid, gewoonlijk van goeden raad di[en]„de en tot vriendschappelijk gezelsch[ap] „was. Hij had er dikwerf genoegen [in] „om mij te zeggen, dat hij u een ha[lve] „eeuw geleden gekend had, waaru[it] „reeds kunt opmaken, dat hij niet [jong] „meer was. Ik geloof, dat hij der o[u]„dom van 74 jaren bereikte."

Zijne asch ruste in vrede!

Zeer vermoedelijk is met Lucas [Perci]val de laatste der St. Martinsche [schut]ters, die juist van pas op den 4n [...] 1808 te Marigot zijn aangekome[n] de behaalde zege te helpen bes[even]gen, van het tooneel des levens [ge]treden; en meen ik mij nu te k[unnen] beschouwen als de eenige nog [le]ven, die het roemrijk feit der 26 [Hol]landsche jagers, als gewezen oog[getui]ge kan verhalen.

SLOT.